

HRVATSKI *glasnik*

XXXII. godina, 13. broj

31. ožujka 2022.

cijena 200 Ft

Parlamentarni izbori 2022

Podržimo svojim glasom
HRVATSKU LISTU

Foto: MTI

Prelo u Gari

6. stranica

Udruha Hrvata grada Budimpešte
i njezine okolice

10. stranica

Spomen-mjesto Novi Zrin

14. stranica

Nedostaju svećenici, ali i vjernici

Nema svećenika koji znaju hrvatski, zato nema ni redovitih hrvatskih misa! Ovo je bio jedan od najvažnijih zaključaka nedavno održane bajske tribine o vjerskom životu bačkih Hrvata. Nije tako od jučer, ali je situacija iz godine u godinu sve nepovoljnija i pogubnija. Iako je donedavno u nekim naseljima još bilo redovitih misnih slavlja, makar dvotjednom ili mjesečnom redovitošću, danas su ona svadena na posebne prigode, vezane uz neke priredbe, blagdane ili obljetnice.

Valja znati kako je do sredine 90-ih godina prošloga stoljeća tu i tamo u Bačkoj još i bilo svećenika koji su znali hrvatski, ili barem služili misu na hrvatskom jeziku, a danas ih nema. U prvoj polovici 90-ih godina nedostatak je ublažio fra Ivica Alilović, misionar franjevačke provincije Bosne Srebre, ali njegovim odlaskom iz Baje bački su Hrvati prinuđeni na pozivanje gostujućih svećenika iz Vojvodine ili Hrvatske, a od domaćih mohačkog župnika dekana Ladislava Bačmaija, koji se rado odaziva pozivima.

Na tribini je istaknut nedostatak svećenika, ali nije bilo riječi o sve manje vjernika, među njima i hrvatskih. Nije bilo riječi ni o tome da i tada kad smo imali dušobrižnika, osim povremenih, mjesečnih ili dvotjednih misa, naši vjernici nisu iskazivali potrebu za drugim, ne manje važnim potrebama, da djeca idu na vjeronauk ili da se na hrvatskom jeziku obavljaju najvažniji crkveni obredi, primjerice krštenja, pričesti, krizmanja, vjenčanja ili pogrebi. Tako se još samo u Santovu, koje se nalazi u najpovoljnijem položaju, jer su njegovi žitelji više od sto godina uspjeli sačuvati stečena prava, svoje nedjeljne mise, hrvatske tjedne i godine, mise i glavni obredi obavljaju na hrvatskom jeziku. Svakog tjedna služe se hrvatske mise, a svake druge godine i mise te obredi najvećih blagdana, polnoćke za Božić ili uskršni obredi na Veliki petak i Veliku subotu. Santovo je posebno i po tome što su u župi ravnopravno zastupljene hrvatska i mađarska zajednica, što je jedinstveno ne samo u Bačkoj, već i u cjelokupnoj Mađarskoj. Vjerski život hrvatske zajednice organizira se u okviru župe, u suradnji s Hrvatskom samoupravom, dok u drugim naseljima vjerski život organiziraju isključivo hrvatske samouprave. Hrvatske mise su prigodne, organiziraju se hodočašća i susreti pjevačkih zborova, a samouprave usto brinu i o očuvanju hrvatske sakralne baštine. S.B.

Glasnikov tjedan

Parlamentarni izbori održat će se 3. travnja. Treći su to parlamentarni izbori od 2014. godine na kojima državne narodnosne samouprave slovom Zakona o narodnostima i Izbornog zakona imaju isključivo pravo postavljanja takozvanih narodnosnih lista temeljem kojih mogu poslati prvoga s liste da kao glasnogovornik ili zastupnik s povlaštenim mandatom predstavlja u našem hrvatskom slučaju HDS, odnosno preko Hrvatske liste HDS-a svoju narodnost u Mađarskom parlamentu. Skupština HDS-a na listu može postaviti bilo kojeg građanina Mađarske, kojeg je netko od zastupnika Skupštine HDS-a predložio, uvjet je da je Hrvat i da se izjasnio o istome upisom u hrvatski birački registar. Tko može glasovati? Glasovati za Hrvatsku listu može samo onaj glasač koji se upisao u hrvatski birački popis koji je relevantan za parlamentarne izbore. Takvih je 18. ožujka 2022. godine 2 347 osoba, ako ne iskoriste mogućnost ispisa iz istoga prije dana izbora. Politički dužnosnici Hrvata u Mađarskoj ovih dana govore kako su upravo Hrvati poslije njemačke narodnosti (u njemačkom popisu ima 33 364 birača) najjača narodnosna politička snaga. U romskom biračkom popisu ima 32 767 birača, ali romska državna samouprava nije uspjela za nastupajuće parlamentarne izbore postaviti državnu listu. Posvađali su se oko kandidata. Tako da u nastupajućem parlamentarnom ciklusu Romi neće imati svog predstavnika u Mađarskom parlamentu. Godine 2014. svih trinaest državnih lista osvojilo je tek glasnogovornički mandat. Što to znači? Glasnogovornik ima prava, dužnosti i primanja te naknade kao svaki zastupnik u Mađarskom parlamentu. Ali nema ono

najvažnije, a to je pravo glasa. O tome ćemo nekom drugom prilikom. Čuje se sve češće čak i iz redova narodnosnih predstavnika kako možda ne bi ni bilo u redu da predstavnici narodnosti sa svojim glasom budu u situaciji da ne daj Bože odlučuju o sastavu vlade.

Na izborima proljeća 2018. godine od trinaest državnih lista jedna lista, njemačka državna lista osvojila je povlašteno zastupnički mandat i poslala u Mađarski parlament zastupnika s pravom glasa, a ostale liste, liste 12 narodnosnih zajednica, među njima i hrvatska, glasnogovornika. Za osvajanje glasnogovorničkog mandata ad absurdum dovoljan je i jedan glas.

„Ocjenjujući ovih dana važnost glasnogovorničkog statusa hrvatski glasnogovornik je između ostalog rekao kako se zahvaljujući nazočnosti narodnosnih predstavnika u Mađarskom parlamentu i radu Narodnosnog odbora od 2014. godine potpora narodnostima udvostručila i da je hrvatska narodnost najorganiziranija u Mađarskoj.“

Ocjenjujući ovih dana važnost glasnogovorničkog statusa hrvatski glasnogovornik je između ostalog rekao kako se zahvaljujući nazočnosti narodnosnih predstavnika u Mađarskom parlamentu i radu Narodnosnog odbora od 2014. godine potpora narodnostima udvostručila i da je hrvatska narodnost najorganiziranija u Mađarskoj.

Vratimo se brojkama. I izborima. Hrvatska lista na izborima 2014. dobila je 1212 glasa od upisanih 1624 birača, 2018. godine 1743 glasa od upisanih 2 298 birača. Dana 11. siječnja 2022. godine na dan raspisivanja parlamentarnih izbora u hrvatskom biračkom popisu bilo je 2448 birača, a 18. ožujka, dva mjeseca kasnije 2347. Bez obzira na kampanju smanjio se broj upisanih birača za 101 birača. Znamo kako je birački popis otvoren stalno već drugi dan nakon izbora i kako je otvoren od početka 2014. godine. Bilo kada smo se mogli i možemo se upisati. Ne samo u mjesecima pred izbore. Broj upisanih birača 2022. godine se u odnosu na 2018. godinu povećao za 49 osoba.

Za svoju predizborno kampanju za parlamentarne izbore Hrvatska državna samouprava 2022. godine dobila je 23,5 milijuna forinti. Godine 2014. dobila je 21,2 milijuna forinti, a 2018. 15,8 milijuna forinti.

Branka Pavić Blažetin

Sjednica Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije

Kako je Hrvatski glasnik izvijestila zastupnica Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije i predsjednica Odbora za financije Marija Pilšić, samoupravno tijelo 14. veljače u gradu Juri održalo je svoju prvu ovogodišnju sjednicu. Sjednici su uz zastupnike nazočili glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, voditeljica ekonomata Ureda Hrvatske državne samouprave Kristina Kraner, dopredsjednica Odbora za vjerska pitanja Skupštine Hrvatske državne samouprave Lilla Trubić, tajnica Jursko-mošonsko-šopronske županije sa svojim suradnicima i predsjednici hrvatskih mjesnih samouprava županije.

Zastupnici sedmeročlanog samoupravnog tijela Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije svoje su mandate osvojili na lokalnim i izborima za narodnosne samouprave u listopadu 2019., na dvije liste. To su s liste DGHU Atila Horvat, Štefan Kolosar, Marija Pilšić i Jožef Tolnai, a s liste Društvo Hrvati - Čakavska katedra Marijana Pajrić-Frühwirth, Balaž Martinović i Andrea Egrišić. U Jursko-mošonsko-šopronske županiji hrvatske samouprave utemeljene su u devet naselja, Bizonji, Kemlji, Starom Gradu, Undi, Umoku, Vedešinu, Šopronu, Koljnofu i Horpaču.

Za sjednicu Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije predloženo je više točaka dnevnoga reda koje su prihvaćene.

Glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga izvijestio je nazočne o parlamentarnim izborima koji će se održati 3. travnja 2021. godine, popisu stanovništva u jesen ove godine, te zadacima koji očekuju naše samouprave po tim pitanjima. Osvrnuo se na svoj glasnogovornički rad u proteklom četverogodišnjem ciklusu. Naveo je najvažnije zadatke predizborne kampanje glede Hrvatske državne liste koju je za parlamentarne izbore izglasala Skupština HDS-a. Pozvao je sve na upis u registar hrvatskih birača. Voditeljica ekonomata Ureda HDS-a Kristina Kraner govorila je o projektima koje je HDS 2022. godine prijavio Fondu „Gábor Bethlen“, mogućnostima financiranja i načinu obračuna dobivene potpore. U okviru iste točke dnevnoga reda uz Solgu i Kraner Lilla Trubić je predstavila Hrvatski katolički kalendar 2022. Zamolila je regije za daljnju suradnju, naglasivši kako se kalendar

FOTO: ORGANIZATORI

Sudionici proširene sjednice Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije

može naručiti od Izdavačke kuće Croatica po cijeni od 1200 ft. Zastupnici su navedene obavijesti primili k znanju te odlučili kako će samouprava u dogovoru s mjesnim hrvatskim samoupravama i 2022. tražiti potporu HDS-a za županijske programe do graničnog iznosa od milijun forinti, s vlastitim udjelom istog iznosa.

Predsjednik Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije Štefan Kolosar u nastavku je podnio izvješće o srednjoročnim planovima i programima koji su ostvareni u razdoblju između dvaju sjednica.

Prihvaćen je i proračun Hrvatske samouprave Jursko-mošonsko-šopronske županije s prihodima i rashodima od 885 000 ft, te donesena odluka o sudjelovanju na državnom hodočašću u Đud i Državnom danu Hrvata u Martincima. **B.P.B.**

Matica hrvatska: Apel liderima svijeta o položaju Hrvata u BiH

Predsjedništvo Matice hrvatske na svojoj je elektroničkoj sjednici 10. veljače 2022. jednoglasno usvojilo apel liderima svijeta o položaju Hrvata u Bosni i Hercegovini. Apel je Matica hrvatska uputila američkom predsjedniku Joeu Bidenu, predsjedniku Francuske Republike Emmanuelu Macronu, ujedno zemlje predsjedateljice EU, zatim kancelaru Savezne Republike Njemačke Olafu Scholz, Njegovoj Svetosti papi Franji i glavnom tajniku Ujedinjenih naroda Antóniou Guterresu. Apel u nastavku pročitajte u cijelosti.

APEL LIDERIMA SVIJETA O POLOŽAJU HRVATA U BIH

Poštovani lideri svijeta, obraćamo se vama, vodećim osobama demokratskoga svijeta, koji svojim odlukama i djelovanjem možete utjecati na sudbinu Europe i čitavog čovječanstva.

U ovom času presudnom za mir na istoku Europe obraćamo vam se apelom za ravnopravan položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini. Vjerujemo da svojim autoritetom i svojom funkcijom možete utjecati da jedan narod u Bosni i Hercegovini ne izgubi svoju konstitutivnost i ravnopravnost, da ne bude doveden na rub nestanka u zemlji u kojoj živi već više od tisućljeća.

Inzistiramo da Hrvati sami u BiH biraju svoje predstavnike u Domove naroda i člana Predsjedništva, te da se niti jedna važna odluka ne može donijeti bez konsenzusa sva tri ravnopravna naroda. To im jamči Daytonski mirovni sporazum i Ustav Bosne i Hercegovine, čije bi neprovođenje dovelo današnju Bosnu i Hercegovinu na rub opstanka.

Kao najstarija hrvatska kulturna ustanova osnovana na današnji dan prije 180 godina okupljamo Hrvate u Hrvatskoj i izvan nje i promičemo hrvatski identitet i kulturu, zalažemo se za mir, toleranciju i suradnju među narodima.

Pozivamo vas da svojim autoritetom, odlukama i djelovanjem pomognete da se Bosna i Hercegovina preobrazi u zemlju ravnopravnih naroda i građana, da se toj zemlji otvori i osigura put prema europskim i euroatlantskim integracijama. Samo na taj način može se zajamčiti stabilnost Bosne i Hercegovine i šireg područja jugoistoka Europe.

Miro Gavran, predsjednik
Matica hrvatska, utemeljena 10. II. 1842

Budimo Hrvati i na izborima

„Sve Vas molim za doprinos na popisu stanovništva, kod pitanja o materinskom jeziku označite hrvatski, izjasnite se o Vašoj pripadnosti, navedite da u obitelji govorite hrvatski. Pomognite starijima pri registraciji. Postizanje kritične mase znači i veći legitimitet naše zajednice”, izjavio je na tribini o parlamentarnim izborima predstavnik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga.

U suorganizaciji Hrvatskih samouprava XVI. i XIX. okruga u prostorijama Croaticice održana je tribina o parlamentarnim izborima 2022. godine. Gost tribine s kojim je razgovarala Kristina Goher bio je glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga. HDS je po treći put iskoristio zakonsku mogućnost i postavio Hrvatsku listu za parlamentarne izbore.

„Velika mi je čast što je Skupština HDS-a i ovaj put, kao i prije četiri godine izglasala listu koja predstavlja sve Hrvate u Mađarskoj, omogućivši mi da je vodim. Službena predizborna kampanja počela je 12. veljače. Sada smo u sredini predizbornog razdoblja i vrlo je važno, kako smo mogli čuti i u promotivnom videu, da budemo Hrvati i na izborima”, izjavio je Jozo Solga.

Govoreći o realnosti podataka popisa stanovništva, i broju registriranih birača Hrvata te brojnosti Hrvata u Mađarskoj Solga je izjavio: „Brojke su istinite ali nisu realne, budući da ima puno više Hrvata od popisanih. Smatram da se broj pripadnika hrvatske zajednice kreće oko 70-80 000, premda neki smatraju da ih je oko 50 000. Naredne godine održat će se popis stanovništva, osobno očekujem, a takva su i očekivanja HDS-a, da nas na popisu ne bude manje nego na prethodnom, ali na brojke možemo gledati i drugačije: u Mađarskoj postoji 13 priznatih narodnosti, prema brojnosti mi smo treća najveća manjinska zajednica u Mađarskoj, te druga najjača prema zastupljenosti u Mađarskom parlamentu. Prvi na ljestvici su Nijemci koji su dokazali da jedna manjinska zajednica, ako to hoće, može postaviti i punopravnog zastupnika, to jest zastupnika koji može sudjelovati u formiranju Vlade. Osobno mislim da bi se svjesnom registracijom na izborima moglo postići 20 000-25 000 glasova, pod uvjetom da izborni sustav nije takav kakav jest, da naša hrvatska lista mora konkurirati sa stranačkim listama i da članovi naše zajednice nisu orijentirani lijevo ili desno, jer oni misle da glasovanjem za našu listu gube glas. To nije istina, jer oni svoje ideološko opredjeljenje mogu iskazati na izborima glasom za kandidate u svojoj izbornoj jedinici. To je glas koji također ide državnoj stranačkoj listi, tako da ne gube ništa. Podrška našoj listi daje veći legitimitet”.

Registracija je započela dan nakon parlamentarnih izbora 2018. godine, a rok za upis bio je 18. ožujka. Registracija se mo-

Glasnogovornik Jozo Solga

gla obaviti na internetu, kod mjesnog bilježnika ili poštanskom pošiljkom, na obrascu koji tijekom predizborne kampanje HDS dostavlja svim biračima.

Glasnogovornik Solga rekao je kako je predložena podjela novca za predizborne kampanje u dva dijela, što mađarska Vlada nije podržala. „Inicijativa nije prošla jer sam tražio da se potpora za predizbornu kampanju podijeli na dva djela, jedan za promidžbu registracije, a drugi za poticanje birača, kako bi izašli na izbore. Za to u Vladi nije bilo političke volje i prijedlog nije prošao. S tim prijedlogom ponovno ćemo izaći u sljedećem mandatu”.

Govoreći o punopravnom zastupničkom mandatu u Mađarskom parlamentu Solga je izjavio „tada bismo bili faktor koji može odlučivati”, te dodao: „Svoj mandat smatram mandatom Hrvatske državne samouprave. Neki stavovi o ideološkim pitanjima trebala bi poteći od Državne samouprave, a zastupnik u Mađarskom parlamentu, koji zastupa hrvatsku zajednicu tamo bi ih trebao provesti u glas”.

Bilo je riječi i o utjecaju na državni proračunu i važnim zakonima, osobito o Zakonu o narodnostima. „Mađari kažu da nema boljeg Mađara od manjinca”, započeo je izlaganje na ovu temu Jozo Solga, naglasivši: „Godine 2014. učinjeni su mali koraci, još nitko nije znao što će biti s ovim sustavom. Poslije izbora 2010., kad je prihvaćen novi ustav, već smo znali da za narodnosti nije baš sve ružičasto kako smo mislili, premda je ustavom zajamčeno da se priznate narodnosti mogu uključiti u rad Mađarskog parlamenta. To ne znači zajamčeno zastupničko mjesto kao, na primjer, u Hrvatskoj, gdje kao što znamo posljednjih godina bez manjinaca nema vlade. Ne znam koliko je to dobro za Hrvatsku, ali istovremeno ne znam niti koliko bi bilo dobro za Mađarsku da jedan manjinac odlučuje o premijeru ili vladi, ali prihvaćeno je ovakvo rješenje pa imamo mogućnost sudjelovanja u radu Mađarskog parlamenta. Zatim je prihvaćen i Izborni zakon, nakon čega je već bilo jasno da za ulaz ključ imaju samo neke zajednice. Posljednjih godina uočavamo sve veću asimilaciju, sve je više mješovitih brakova, gube se identitet, jezik i kulturna pripadnost.

Pozivu organizatora odazvao se i veleposlanik Mladen Andrić

Glasnogovornik Jozo Solga

Možemo reći da nakon 100 godina imamo svog zastupnika u Mađarskom parlamentu, a to je najvažnije, uz sudjelovanje u radu parlamentarnog Odbora za narodnosti koji svoje prijedloge može iznositi na plenarnoj sjednici, obračujući se bilo kojem ministru ili premijeru. Prošle godine imali smo niz inicijativa, od kojih nisu sve prihvaćene, sve ovisi o političkoj volji.

U ovom mandatu nije bilo volje za izglasavanje naše samostalne inicijative u vezi s izmjenama i dopunama Zakona, ali mislim da su izmjene Zakona o narodnostima koristile našoj zajednici: obrazovni sustav funkcionira, a dobili smo u vlasništvo i nekretnine koje su koristile naše ustanove”.

Glasnogovornik je pridodao kako se tamo gdje za to postoji kritična masa mogu pokrenuti i samostalne odgojno-obrazovne skupine ili razredi s dopunskom nastavom. To je jedan od razloga važnosti popisa stanovništva. „Naše mjesne hrvatske samouprave na svojoj koži osjećaju promjene okvirnog odnosa prema većinskim jedinicama samouprave, jer one mogu biti pravi partneri, nisu podložne nikome, a suradnja između mjesnih i hrvatskih samouprava treba biti u znaku partnerstva, što omogućuje pružanje pomoći kada je to potrebno.

Okvirni broj od 30 osoba koji je prema Izbornom zakonu potreban za održavanje izbora za narodnosne samouprave uspjeli smo smanjiti a 25 osoba, što znači u slučaju ako se na popisu stanovništva u dotičnom naselju kao Hrvat izjasni 25 osoba mogu se raspisati izbori za hrvatsku samoupravu. Sve Vas molim za doprinos na popisu stanovništva, kod pitanja o materinskom

jeziku označite hrvatski, izjasnite se o Vašoj pripadnosti, navedite da u obitelji govorite hrvatski. Tijekom prva dva tjedna moguća je internetska registracija, ako možete u tom razdoblju pomognite starijima pri registraciji u digitalnom obliku”.

Osim važnosti popisa stanovništva naglašeno je kako Vlada ima sluha za potrebe hrvatske zajednice. Glasnogovornik Solga naglasio je kako su se od 2014. sredstva namijenjena hrvatskoj zajednici udvostručila. „Razmatranjem samouprava, HDS-a i institucionalne pozadine možemo zaključiti da su Hrvati najorganiziranija narodnost u Mađarskoj. Imamo više ustanova od Nijemaca. U zadnjem proračunu hrvatska zajednica dobila je najviše dodatnih sredstava, ali isto vrijedi i za natječajna sredstva civilnih udruga, mjesne samouprave i kampove. Doista je ostvaren značajan pomak, što možemo zahvaliti mađarskoj Vladi, koja ima sluha za naše želje”.

Dio nazočnih

Foto: PETER TEMMEL

Solga je na kraju rekao kako se još 2010. godine u strateškim planu HDS-a moglo primijetiti kako našu zajednicu očekuje velik institucionalni iskorak. Počelo je s regionalnim kulturnim ustanovama i školskim centrima, išlo se korak po korak.

Tijekom posljednjeg desetljeća puno se toga postiglo, a fokus je sada na mladima i njihovom uključivanju u rad zajednice. To je ujedno i ideja vodilja Collegium Croaticuma. „Nadajmo se da ćemo za 5-10 godina imati mlade intelektualce koji će u narednim desetljećima moći voditi hrvatsku zajednicu”, zaključio je Solga.

Neda Maretić

Tribina o parlamentarnim izborima i popisu stanovništva

Prije skupštine Udruge Hrvata grada Budimpešte i njezine okolice 18. ožujka, na koju su bili pozvani predsjednici i zastupnici hrvatskih samouprava Budimpešte i Peštanske županije, te članovi Udruge Hrvata grada Budimpešte i njezine okolice, predsjednik HDS-a Ivan Gugan održao je tribinu na kojoj je bilo riječi o predstojećim izborima, popisu stanovništva i animiranju članova hrvatske zajednice. Susretu je nazočilo dvadesetak zainteresiranih. Kako je najavljeno u listopadu počinje popis stanovništva za koji se treba dobro pripremiti.

Predsjednica Udruge Hrvata grada Budimpešte i njezine okolice Eva Išpanović rekla je sljedeće: „Popis stanovništva važan je i za utemeljenje mjesnih hrvatskih samouprava te održavanje narodnosnih izbora, jer nije svejedno koliko će se ljudi na popisu stanovništva izjasniti kao pripadnik hrvatske zajednice. Dobivene brojke biti će temelj osnivanja mjesnih hrvatskih narodnosnih samouprava. Isto tako mogu se osnivati i županijske (područne) samouprave, preduvjet je da se u županiji na mjesnoj razini osnuje barem deset hrvatskih samouprava. Imali smo i takav slučaj da smo u pojedinim gradskim okruzima mogli inicirati osnivanje samouprave, prema popisu stanovništva iz 2011. imali smo potreban broj ljudi, ali nije bilo nikoga tko bi tamo pokrenuo mjesnu hrvatsku samoupravu”.

Neda Maretić

Bunjevačko prelo u Gari

Dana 5. ožujka 2022. u Gari je uspješno održano posljednje ovogodišnje bačko prelo, ovaj put pod nazivom Bunjevačko prelo

Priredba je trebala biti održana 5. veljače, ali zbog naglog porasta broja zaraženih koronavirusom Garska hrvatska samouprava prije dva tjedna odlučila je odgoditi Bunjevačko prelo, koje je tako održano u vrijeme kada je izvorno bilo planirano održavanje Muškog prela. Odluka se potvrdila kao dobra, što je dokazao i dupkom pun Dom kulture u kojem nije bilo slobodnih mjesta. Hvala Bogu pandemija je popustila pa su gosti na Prelo došli bezbrižnije kako bi se provedeli nakon prošlogodišnjeg izostanka.

Prelo je započelo bunjevačkom himnom „Kolo igra, tamburica svira“ u izvođenju mjesnog tamburaškog orkestra „Bačka“. Predsjednik mjesne hrvatske samouprave pozdravio je uzvanike, među ostalim generalnog konzula RH u Pečuhu Dragu Horvata, dopredsjednicu

HDS-a Angelu Šokac-Marković, ravnateljica Kulturnog centra bačkih Hrvata Mladena Filakovića, načelnika Gare Bélu Faa, prijatelje te predstavnike prijateljskih naselja iz Hrvatske i Vojvodine. U sklopu priredbe održali smo i susret prijateljskih naselja koji smo

ostvarili uz potporu Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije. U nastavku večeri o dobrom raspoloženju pobrinuo se orkestar „Bačka“. Veselje je potrajalo do sitnih sati.

Martin Kubatov

Investicije u Salanti

Mjesna samouprava Salante na čelu s načelnicom dr. Gabriellom Hitre ovih godina čini podosta toga kako bi život u Salanti bio što ugodniji i ljepši. Tako se ovoga proljeća očekuje energetska osuvremenjivanje mjesnog Doma kulture obnovljenog prije nekoliko godina, a ako se pozitivno ocijene prijavljeni projekti bit će u selu i drugih većih investicija, rekla mi je načelnica. U zastupničkom tijelu Salante nalaze se i tri Hrvata. Zamjenik načelnice je Arnold Vanyúr, dok su zastupnici Silvester Balić, Éva Kun Ferencz, Norbert Zoltán Ott i Elena Szabó - Daskalov. U selu djeluje i peteročlano zastupničko tijelo Hrvatske samouprave Salante čiji je predsjednik Silvester Balić, dopredsjednica Eva Adam Bedić, a zastupnici Brigita Šandor Štivić, Ági Vanyur i Čaba Štandovar. Usto u naselju djeluje i romska narodnosna samouprava.

Kako čitamo na mrežnoj stranici Salante, ovdje „već stoljećima žive tzv. Bošnjaci, Hrvati iz Bosne“. Nijemet, u kojem se nalazi župna crkva sv. Ladislava je pak stoljećima bio posebno naselje. Bošnjački Hrvati su od svoga dolaska na nijemetske i salantske brežuljke – više nijemetske nego salantske - krajem 17 stoljeća, sve do šezdesetih godina 20. stoljeća crtali hrvatski krajobraz. U posljednjih pedeset godina Nijemet i Salanta su doživjeli ogromne promjene, stopili se u jedno, a bošnjački Hrvati postali manjina u naselju gdje su stoljećima bili većina.

Načelnica Hitre očekuje da će 2022. godine napokon početi izgradnja kanalizacije. Radovi će se odvijati sredstvima državnog proračuna, a u okviru projekta tamo gdje nedostaje bit će izgrađena kanalizacijska mreža, između Pečuha i Mišljena, te u Salanti, Bicsérdu, Kulinju, Zóku i Aranyosgadányu. Mjesna samouprava poduzima mjere i pripreme kako bi u spomenuti projekt ušla i Eszterágpusztá. Načelnica Salante se nada kako će radovi na rješavanju odvodnje oborinskih voda u Nijemetu također započeti 2022. godine, za što je mjesna samouprava iz Operativnog programa za regionalni i ruralni razvoj (TOP) dobila bespovratna sredstva u iznosu od 99,5 milijuna ft. Mjesna samouprava taj projekt ostvaruje u konzorciju sa Samoupravom Baranjske županije, s kojom se za sredstva fondova Europske unije želi natjecati i kroz druge projekte. Žele izgraditi rekreacijski park i prijaviti projekt „Razvoj lokalne zdravstvene i socijalne infrastrukture“ u okviru gore spomenutog Operativnog programa (TOP). Tim projektom namjeravaju obnoviti zastarjelu zgradu centra za socijalnu skrb.

Samouprava je 2021. godine iz potpore Ministarstva unutar-njih poslova uredila nogostup od Restorana Marica, u duljini od oko 800 metara. Načelnica je istaknula podršku parlamentarnog

zastupnika Csabe Nagya koji je prepoznao važnost investicija u Salanti i lobira za salantske interese. Tako je iz Programa „Mađarsko selo“ obnovljeno igralište, postavljen sustav kamera za nadzor društvenog prostora, očišćen prostor iza zgrade samouprave, te je oko nogometnog igrališta i vatrogasnog doma uklonjen bespravno odložen građevinski otpad. U okviru Nacionalnog programa pošumljavanja selo je dobilo sadnice koje su u jesenskom razdoblju po cijelom selu zasađene dobrovoljnim radom mještana. Ove godine su pak u sklopu Programa „Mađarsko selo“ zatražili potporu za obnovu dionice ulica Barátság – Nijemetski put – Ulica Damjanich, te nabavu strojeva za održavanje javnih površina i seoskog autobusa.

Kako je rekla načelnica Hitre, i školska zgrada je zrela za obnovu, o čemu se ravnateljica škole usuglasila s održavateljem, Školskim okrugom u Pečuhu. U okviru Programa ruralnog razvoja samouprava se natječe za asfaltiranje sporednog puta koji vodi do seoskog nogometnog igrališta, te izgradnju prostora tržnice, koji je planiran na području iza mjesnog Doma kulture.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Zsombor Györfi

Viđenje Isusa Krista u kasarni V.P. 2507

I u Hrvatskom kazalištu Pečuh krajem prošle godine premijerno je izvedena predstava Ive Brešana „Viđenje Isusa Krista u kasarni V.P. 2507” u režiji Jasmina Novljakovića. Predstava je nastala u koprodukcija Gradskog kazališta Joza Ivakić Vinkovci, Narodnog pozorišta Tuzla, Hrvatskog kazališta Pečuh i Uo. Slavonski Brodveji.

Vinkovačka premijera zbilja se 4. lipnja 2021. godine, a nakon izvedbi na nekoliko pozornica izvedena je i na pečuškoj. Osim režije Novljaković potpisuje i dramaturgiju dok uloge na čelu s prvakom Hrvatskog narodnog kazališta Goranom Grgićem tumače Ljubo Zečević, Vladimir Andrić, Vedran Dakić, Andrija Krištof, Luka Stilinović, Matko Duvnjak Jović, Dejan Fajfer, Ivan Simon, Domagoj Ivanković, Karlo Bernik i Zorko Bagić, Jesus as Himself.

Davno, jako davno, gledajući iz današnje perspektive Brešan je napisao ovu komediju ili tragi-komediju života u kojem idealima nema mjesta. Davne 1973. godine, i otada je jednom izvedena u Beogradu 1984. godine, a kažu kako se nakon Domovinskog rata igrala još jednom, ali nisam našla podatak gdje i kada. Scenografija s zvijezdom petokrakom na kacigi priziva vrijeme koje je blisko današnjim šezdesetogodišnjacima koji su kada je Brešan pisao komad, ako su bili muškarci, mogli biti u nekoj od kasarni JNA od Vardara do Triglava, gdje su im ispirali mozak „onim nepotrebnim radnjama kao što je pranje zubiju ili marširanje bez konca i kraja, samo zbog marširanja.” Nije se tada mislilo kako će upravo ta petokraka razoriti hrvatske gradove i sela, pod krilaticom „čuvajmo bratstvo i jedinstvo” i „svi svakoga razumiju”, jedan jezik i jedan narod. Brešan je naslutio i plastično ocrtao stanje duha i totalitarne misli skrivane pod proklamiranom zamjenicom prvog lica množine MI. To je uvijek bila i ostala kraljevska množina, množina onih koji u rukama imaju moć i vlast.

„U kasarni se pojavio Isus Krist...” – ove su riječi odjeknule poput groma u kasarni V.P. 2507 i uzburkale mirni, pomalo dosadni život vojnika i časnika u šibenskom zaleđu davne 1973. godine. Ovaj genijalan zaplet Ive Brešana otkriva odnose jedne ideologije prema religioznosti i svu apsurdnost sustava u kojem predstavnici tadašnjih „naroda i narodnosti” SFRJ naizgled mirno žive jedni pored drugih. Sve kreće gotovo zabavno, s mnoštvom karakterističnih karikaturnih vojnika, ali kao i uvijek kod Brešana ono što se činilo smiješno i bezazleno postaje mračno i ozbiljno. I ova kasarna traži žrtvu ne zbog iskupljenja, već zbog održavanja svoje bolesne ideologije.

Sve to laiku, koji gleda ovo uprizorenje, a koji ima šezdesetak godina nije sasvim nepoznato i može olako zaključiti kako se radi o komediji prostora. Pilić, Kajferović, Ristić, Škarić, Filipi, Bartol, Batistinović, Kefail, Suljo, Matek, Jovanče, Pišta, Isus - kakofonija na pozornici 2021. godine. Kod laika, gledatelja Hrvata u Mađarskoj, a pogotovo za hrvatskog srednjoškolca u Mađarskoj bez poznavanja povijesnog i kulturološkog konteksta može izazvati poprilično zabuna, a da ne govorimo kako jezično vrlo teško može pratiti radnju. Naravno, pri tome nekoliko komičnih glumačkih i dramaturško-scenografskih rješenja predstavljaju dobar način približavanja publici. Sve u svemu, predstava nam na drugoj razini, pogotovo u „dvo-boju” naivnog i idealističnog kapetana Ristića, te prefriganog i beskrupuloznog „vjernika za svaki slučaj” Pukovnika Pilića nagovještava šah-mat u stanje u koga Ristića i njemu slične dovode Pilići i na sve spremni Kajferovići. Tu ne pomaže ni vjera vojnika u Ristića koji svoju vojsku štiti do posljednjeg daha pa i lako potkupljivog vodnika Škarića, koji se prodaje za šaku „škuda”. Isus Krist je tek sporedna pojava, psihijatrijski bolesnik koji je pobjegao iz obližnje bolnice, ali pri tome je zapečatio nečiju sudbinu. Jer naredba je izdana i ona se ne može povući, iako znamo kako smo dobrano pogriješili. Za svaki slučaj, pukovnik Pilić će otvoriti oltar svojih svetaca i plašljivo se prekrižiti.

„Religija, to ti je, kako da ti kažem, ono kad narod živi u neprijateljskim društveno-političkim uvjetima, pa ga ti oni mudonje odozgo eksploatira i ubijaju u pojam, a on, kako da ti kažem, od toga izgubi svest i razum i počne da fantazira o nekom tamo carstvu nebeskomu kome će pečene ševe same da mu dolete u usta.”, kaže Brešan, a u drami Jovanče. Brešan poručuje kako ima više tipova „religija”, a svima njima je cilj zadržavanje vlasti.

Recimo kako je ova predstava na 14. Festivalu regionalnih kazališta „Prolog” u Sisku, prema izboru publike ocijenjena najboljom predstavom te kako je prva izvedba igrana na Danima Ive Brešana u HNK u Šibeniku.

Branka Pavić Blažetin

Trenutak za pjesmu

Griješ je dušu ranio

Griješ je dušu ranio,
strašno zlo joj nanio.
Ode Bog i nasto tama,
Osta jad i muka sama.
Umre li u grijehu tko,
Navijeke je propao.

Odluka je srca mog,
pomogo mi dragi Bog!
Nikad više grijeh mi neće
kvarit prave vječne sreće.
Majka Djeva štiti je moj,
u toj borbi životnoj.

Pučka popijevka

Odlikovan umirovljeni duhovnik Vilmoš Harangozo

Sambotelska crkvena županija na društvenoj mreži je oglasila radosnu vijest da 11. marčijuša, u petak, umirovljenomu desetniku, dugoljetnomu farniku Kisege, toga dana je u Budimpešti dodijeljeno visoko državno odlikovanje. Po preporuci Viktora Orbána, premijera Ugarske, Orden viteškoga reda je dušobrižniku, rodnom iz Petrovoga Sela, napriklao Zsolt Semjén, zamjenik premijera, u ime predsjednika države, Jánoša Ádera, prilikom državne svetke, 15. marčijuša, Ugarske revolucije 1848./1849. Priznanje je čašćenje za njevu pedeset-ljetnu duhovnu službu s posebnim naglaskom u pomoći familijov, mlahavih, nemoćnih i betežnih. Časni kanonik je petnaest ljet dugo služio u Kisegu i u okolici, pred tim je službovao i u Serdahelu, kade je dao sagraditi crkvu i još dao obnoviti sakralne objekte u cijeloj okolici. To djelovanje je nastavio i u Kisegu. Vilmoš Harangozo (Hiaršlov) je po službenoj crkvenoj lišti, dvadeset i osmi duhovnik Petrovoga Sela od 1659. ljeta, a ujedno i posljednji dušobrižnik ovoga mjesta, zaređen u sambotelskoj katedrali 23. junija 1968. ljeta. Svoju zlatu mašu je odslužio u Kisegu i u rodnom Petrovom Selu i još na mnogi mjesti, kade je prlje služio. Lani je stupio u zasluženu mirovinu, tako od 1. augustuša 2021. ljeta aktivno pomaže duhovnu službu, maševanje i na hrvatskom jeziku u cijeloj Pinčenoj dolini. K državnomu odličju gratuliramo i prosimo Boga, neka im još dugo ljet daruje zdravlje i veselje ter neka je sprohadja Božji blagoslov!

Zsolt Semjén, zamjenik premijera s odlikovanim Petroviščanom

Foto: MAGYAR KURIR

Tiho

Željezožupanijsko priznanje dr. Šandoru Horvatu

Peljaču nardarskoga Caritasa i dugoljetnomu aktivistu

Prilikom nacionalnoga praznika Ugarske revolucije 1848./1849., Skupščina Željezne županije jur svako ljetu tradicionalno odlikuje zaslužne umjetnike, aktiviste, djelatnike u razni kategoriji i djelatni sfera. Tako su ljetos županijska priznanja mogli prikzeti dobitnici, 11. marčijuša, u petak, u Vasegerszegu. Med odlikovanimi ljudi je bio ljetos i Nardarac, dr. Šandor Horvat, etnolog, kustos, novinar, profesor, književnik, komu je ovput zbog njegove istaknute djelatnosti u socijalnoj sferi dodijeljeno Željezožupanijsko odličje, kot dugoljetnomu aktivistu Caritasa i peljaču nardarske grupe. Dobitnik je član dotične organizacije od samoga početka novoosnivanja organizacije, već od 30 ljet. Za vrime Domovinskoga boja s humanitarnimi pomoći je putovao jur u Zagreb, kot i lani, kad su vridnu donaciju još i većputi dostavili u Sisak, u potresu pogodjenim žrtvama, kot dar sambotelskoga Caritasa. Pred kratkim je nariktao i veći fuar dostavljanja pločic za kupaonice ke su ponudile firme, u vridnosti od već milijun ft, takaj u Hrvatsku. Caritasov tabor u Nardi svako ljetu vabi i podvara većsto dice iz cijele države u selu na ljetovanju i pravoda pri sadržajnomu programu. „Človik ne djela za to da dobije priznanje, ali tomu se veselim da su upametzeli da civili i jednostavni ljudi znaju i kanu pomoći. Čudakrat je važnije da se ufanje da najzad ljudem u nevolji, zato velim djelati za vjeru, ufanje i ljubav, viker se isplati“, rekao je nagradjeni Nardarac, komu je lani dodijeljeno i odličje Ugarskoga katoličanskoga Caritasa za istaknuto, dobrovoljno i humanitarno djelovanje „Caritas Hungarica“.

Tiho

Bogatstvo...

Dr. Šandor Horvat sa sisačkim biskupom mons. dr. Vladom Košićem pri lanjskom posjetu nardarskom Caritasovom taboru

Neuspjela Skupština Udruge Hrvata grada Budimpešte i njezine okolice

Određen novi datum Skupštine

Udruga Hrvata grada Budimpešte u svom pozivu obavijestila je predsjednike i zastupnike hrvatskih samouprava Budimpešte i Peštanske županije, te članove Udruge Hrvata grada Budimpešte i njezine okolice o novom datumu održavanja skupštine, koja je zakazana za 18. ožujka s predložene tri točke dnevnog reda: Izbor članova predsjedništva, Izmjene pravilnika Udruge, Planovi za 2022. godinu.

Dana 18. ožujka na sjednici u vijećnici Hrvatske državne samouprave u Budimpešti pozivu se odazvalo 18 osoba. Iako je u pozivu stajalo kako će se sukladno točki 2) poglavlja III. Statuta udruge u slučaju nepostizanja kvoruma na sjednici koja počinje u 16.00 sati neovisno o broju sudionika s početkom u 17.00 sati zakazati nova sjednica s identičnim dnevnim redom, sjednica ipak nije održana.

preminuli, a drugi ne dolaze i ne odazivaju se na programe, pa smo na sjednici odlučili obnoviti članstvo. Na popisu ima i nepoznatih imena, ne znamo o kome se radi, a među našim članovima je primjerice i Saveza Hrvata u Mađarskoj. Ranije smo uz članove na popisu imali posebno označene članove Saveza, kod kojih se navodilo i članstvo u Udruzi. Ljudi su mogli birati i jedno i drugo. Onda smo počeli učlanjivati nove članove Udruge, pa trenutni popis članova nije aktualiziran". Sjedenici su nazočili članovi predsjedništva Udruge predsjednica Eva Išpanović, Mira Horvat i Stipan Đurić, koji je rekao: „Ne smijemo dozvoliti da jedan dan čujemo nema nas više. Moramo to

Okupljeni su zbog nedostatka kvoruma zakazali novu sjednicu za 30. ožujka u 17:00 sati u vijećnici sjedišta Hrvatske državne samouprave (1089 Budapest, Bíró L. u. 24.). Nas sjednici će se odlučivati o istim točkama dnevnoga reda koje su bile predviđene i 18. ožujka. Predsjednici Udruge Evi Išpanović ovoga mjeseca ističe mandat. Ona je istaknula kako se članstvo treba obnoviti, pregledati sve od samog početka te će se slati nove pristupnice i tražiti članarina. Rekla je kako „imamo stotinjak članova, neki su

okrenuti, pokrenimo se, moramo funkcionirati, okrenimo se za 180 stupnjeva i krenimo u istom smjeru”.

Predsjednica Eva Išpanović napomenula je kako članovi Saveza Hrvata u Mađarskoj nisu automatski i članovi Udruge Hrvata grada Budimpešte i njezine okolice. Rekla je: „Mi smo jedna posebno registrirana civilna udruga. Nije važan broj ljudi, već bi trebalo sazvati članove i učlaniti se, to jest nek se učlane oni koji želi sudjelovati i biti aktivni članovi naše zajednice”. *N.M.*

U Hošigu gostovao mladi delegat Hrvatske pri UN-u

Dana 18. ožujka u Hošigu predavanje je održao prvi izabrani mladi delegat Republike Hrvatske pri Ujedinjenim narodima Josip Perkušić. Mladi Splitsanin, koji je magistar prava, delegatom je postao 2020. godine.

Svoj diplomski rad posvetio je temi „Uloga Ujedinjenih naroda u zaštiti prava izbjeglica i migranata”. Prijavio se na javni poziv Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku nakon čega mu je pripala čast zastupanja mladih Republike Hrvatske u najvećoj međunarodnoj organizaciji svijeta.

U svom predavanju Josip je govorio o projektu „One health-Jedno zdravlje” koji je pokrenula naša misija zajedno sa drugim državama članicama koje se zalažu za javno zdravlje. Kroz ovaj projekt nastoje doprijeti do svih građana i potaknuti ih da brinu o svom zdravlju.

Omladinske delegate iz Hrvatske, Poljske, Slovačke i Srbije u Mađarskom parlamentu primili su predsjednik Odbora za narodnosti Imre Ritter i članovi odbora Ljubomir Alexov i Ewa Slaba Rónay te državni tajnik za javno obrazovanje László Kisfaludy. U stručnom dijelu programa gosti su informirani o narodnosnoj politici i obrazovanju pripadnika narodnosnih zajednica koje predstavlja sastavni dio mađarskog obrazovnog sustava.

Godine 1995. prihvaćen je Svjetski program akcije za mlade koji naglašava potrebu većeg uključivanja mladih u rad međunarodnih organizacija, posebice Ujedinjenih naroda. Mladi na europskoj razini kroz radne skupine sudjeluju u radu Vijeća Europske unije na području odnosa s mladima, obrazovanja i informiranja.

Neda Maretić

Prve korizmene nedilje Četarci čestitali jubilaru

Željeznomašnik Alajos Szabó podilio blagoslov

Prve korizmene nedilje u četarskoj crkvi sv. Mikule na veliko svečevanje su skupadošli vjerniki. U duhu ulaska u vrime pokore i posta, farnik Richárd Inzsöl s pepelom je označio čela svim vjernikom, a na kraju svete maše s velikim poštovanjem je pozdravio Gospodina Lozija, ki su uprav te nedilje, 6. marcijuša, u krugu vjernikov svečevali svoj 90. rođendan, a ljetos se pripravlja u svoju željeznu mašu.

Željeznomašnik, verbit Alajos Szabó, rođeni su u Galánti (u zapadnoj Slovačkoj), u Egeru su posvećeni za Gospodina, 16. junija 1957. ljeta. Bili su farnik na brojni ugarski mjesti i na drugom kraju orsaga, od ljeta 1998.-1999. bili su crkveni ravnatelj kiseške crkve sv. Jakoba, kade vječno poživaju i dica Adam i Ana, slavnoga ki-

seško-senjskoga kapetana Mikule Jurišića. Odnud su zašli u Pinčenu dolinu, u nimško naselje Keresteš, ali svoju duhovničku službu su rado vršili i u Gornjem Četaru do 2007. ljeta, no njevo svećeničko djelo poštuju i poznaju i vjerniki Hrvatskih Šic. Od 2007. ljeta, kade je u petroviskoj fari spojeno šest šel u Pinčenoj dolini, pod

Jubilar u mladosti

Duhovnik Richárd Inzsöl i željeznomašnik pri diljenju blagoslova

Beatrix Wagner-Pataki u ime Farskoga tanača gratulira slavljeniku

Dio vjernikov

peljanjem dušobrižnika Tamása Várhelyija, još sedam ljet dugo su ostali pomoći, iako su toga ljeta stupili u zasluženu mirovinu. Ljeta 2014. su se odselili u kisešku Misijonarsku hižu verbitov sv. Mirka, kade i danas živu. Na svoj rođendan s veseljem su se vratili u Gornji Četar pod jutarnjim crkvenim obredom, kojega je ovput služio pomoćni farnik Richárd Inzsöl, kot mašu-zadušnicu negdašnjemu predsjedniku Farske općine, Petaru Heriću, na prvog obljetnici njegove smrti. Glavni celebrant svete maše srdačno je gratulirao jubilaru ter je prosio Božji blagoslov na slavljenika, potom su Konrad Feigl i Beatrix Wagner-Pataki prikdali dare u ime farske općine, a vjerniki su prik jačke tumačili najlipše čestitke. Uz riči zahvalnosti Gospodin Lozji su svim nazočnim skupno podilili blagoslov i nastavili svoj put do Keresteša, kade su bivšemu duhovnomu pastiru takaj čestitali i zahvalili im predano služenje tijekom ljet.

Tiho

Martinci se uljepšavaju iz Programa „Mađarsko selo“

Program mađarske Vlade „Mađarsko selo“ iskoristila je i mjesna samouprava Martinaca koja je posljednjih godina dobila niz potpora za projekte koji su ostvareni u naselju. Tako je novi asfalt dobila Ulica Csendes, Ulica Rákóczi i Ulica Ifjúság. Još 2020. godine dobivena su sredstva u iznosu od 4 994 598 ft kojima je kupljena jedna zapuštena nekretnina u selu koja je nakon obnove stavljena u javnu funkciju. Iste 2020. godine Mjesna samouprava je za izgradnju putova i mostića koji su u njenom vlasništvu dobila potporu od 9 140 252 ft, a za nabavu strojeva za održavanje javnih površina 5 080 000 ft. Svi navedeni projekti su završeni krajem 2021., a neki i početkom 2022. godine, dok je u tijeku nabava seoskog autobusa za što je 2021. dobivena potpora od 14 267 302 ft. Kako saznajemo autobus stiže u travnju ili svibnju, a tu su i sredstva za razvoj infrastrukture seoskog groblja.

BPB

FOTO: KRISTINA GREGEŠ PANDUR

Prije dvadeset i pet godina

Prije dvadeset i pet godina, 25. listopada 1997. godine Martinci su dobili titulu „Najselo 97“. O čemu se radi? Hrvatska matica iseljenika 1996. godine utemeljila je godišnju nagradu „Najselo“. Nagradu je 1996. dobio austrijski Pinkovac, a već druge godine titula je dodijeljena Martincima. Kako je tada ispred Hrvatske matice iseljenika rečeno: „U donošenju odluke nije bilo puno dvojbe s obzirom na to da su Martinci selo čiji su žitelji sačuvali jezik i običaje svojih predaka, u što se može uvjeriti svatko tko navrati u Martince, na čijim se ulicama i danas čuje hrvatski jezik.“ Tada je načelnik Martinaca bio Pavo Gujaš. Govornici su se 25. listopada u Martincima redali i čestitali slavljeniku, a među ostalim čulo se kako su „Martinci pokazali kako se može na lijep i kulturni način živjeti i u skoro najzaostajem kraju Mađarske. To se može zahvaliti u prvom redu složnom čelništvu i cijeloj marljivoj zajednici. Manjine nikada nisu imale takve mogućnosti, što treba koristiti u dobrobit dvije prijateljske zemlje, za još bolji suživot mađarskog i hrvatskog naroda. Čulo se i kako su Martinci „danas najhomogenije selo s 1230 žitelja, od toga 95 % Hrvata, tu se najbolje sačuvao materinski jezik, običaji i kultura, jednom riječju hrvatski nacionalni identitet. U vrtiću i osnovnoj školi djeca uče hrvatski. Božja služba u crkvi obavlja se i na hrvatskom jeziku.“ U selu djeluje Hrvatska samouprava, selo ima KUD, Ženski pjevački zbor „Korjeni“, tamburaški sastav „Podravka“, već niz godina surađuje sa Spišić Bukovicom, kao i sa Sopjem i Hercegovcom.

Ravnatelj HMI iseljenika predao je načelniku Martinaca nagradu „Najselo 97“, skulpturu u obliku četvrtog glagoljskog slova H koje simbolizira opće hrvatstvo i opstanak hrvatskog naroda.

BPB

Barča – Samouprava grada Barče već mjesecima oglašava, a ovih dana i prodaje brod „Jégmadár“. Turistički je to brod koji može povesti i do stotinjak osoba na krstarenje rijekom Dravom. Na žalost, doba pandemije utjecalo je na isto te je jedva bilo putovanja, a vrijeme niskoga vodostaja već mjesecima ne pogoduje krstarenju Dravom, donosi barčanski portal. Prenosi i riječi gradonačelnika Barča Csabe Koósa koji je rekao kako brod nema važeći tehnički pregled jer se isti može obaviti u Baji, što je trenutno zbog niskoga vodostaja nemoguće obaviti. Za sam pregled je potrebno i do tri milijuna forinti. Bilo je nekoliko zainteresiranih kupaca, među njima i stranaca, ali je pristigla tek jedna ozbiljna ponuda. „Jégmadár“ se prodaje za 7,5 milijuna forinti, što je nešto više od njegove trenutne računovodstvene vrijednosti.

Starin – Ove godine manifestacija Dravsko proljeće održat će se u Starinu 22.–23. travnja u suradnji s partnerom – općinom Sopje iz Republike Hrvatske i Mađarske. I ovogodišnja priredba održava se u sklopu projekta Drava Events II (HUHR/1901/2.1.3/0148) koji se sufinancira iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) u okviru Programa prekogranične suradnje Mađarska–Hrvatska. Nastupi KUD-ova, sportska prijateljska nadmetanja i zajedničko druženje očekuju sve sudionike.

Međunarodni dan dječje knjige – 2. travnja

Međunarodni dan dječje knjige svake godine obilježava se 2. travnja, a njime se želi ukazati na važnost dječje književnosti i ljubavi prema čitanju. Proslavlja se na rođendan Hansa Christiana Andersena, najpoznatijeg pisca bajki. Međunarodni dan dječje knjige osmišljen je da bi se potaknulo djecu na čitanje i kako bi tu naviku održali kroz život. Od 1956. svake druge godine dodjeljuje se Andersenova nagrada – nagrada za najbolje postignuće i trajan doprinos na području dječje književnosti, te za najbolju ilustraciju od 1966. Ova nagrada najviše je međunarodno priznanje dano autorima i ilustratorima dječjih knjiga. Naravno, Međunarodni dan dječje knjige nije samo za malene koji vole čitati, već i za odrasle.

MALI KVIZ DJEČJIH KNJIGA

Poznaješ li najpoznatija djela dječje književnosti? Pokušaj riješiti mali kviz zatim svoja rješenja provjeri pomoću interneta!

- Lik Pinokija je izmislio ...
 - Carlo Collodi
 - Ela Peroci
 - Charles Perrault
 - Gianni Rodari
- Tko je izmislio medvjedića zvanog Winnie Pooh?
 - L. F. Baum
 - Lewis Carrol
 - Johanna Spyri
 - A. A. Milne
- Tko je autor knjige „Blizanke“?
 - A. A. Milne
 - Erich Kastner
 - Zvonimir Balog
 - Mato Lovrak
- Heidi je kao glavnu junakinju opisala poznata spisateljica...
 - Johanna Spyri
 - Ivana Brlić Mažuranić
 - Astrid Lindgren
- Koji je pisac napisao roman „Družba Pere Kvržice“?
 - Zlatko Krilić
 - Mato Lovrak
 - Ivan Kušan
 - Zvonimir balog
- On je književni otac Koka koji se susreo s duhovima, putovao u Pariz...
 - Zvonimir Balog
 - Anto Gardaš
 - Nikola Pulić
 - Miro Gavran
- Mali šegrt Hlapić lik je iz romana koje spisateljice?
 - Nade Iveljić
 - Sanje Pilić
 - Sanje Polak
 - Ivane Brić Mažuranić
- Pipi Duga Čarapa stigla je iz pera...
 - Astrid Lindgren
 - Lewis Caroll
 - Felix Salten
 - Charles Perrault
- Autor „Čarobnjaka iz Oza“ je ...
 - L. F. Baum
 - Mark Twain
 - Slavko Kolar
 - Gianni Rodari
- Poznato lane Bambi pojavilo se u knjizi koju je napisao...
 - Mark Twain
 - H. Lofting
 - Felix Salten
 - Jens Sigsgaard
- Bez njega ne bismo saznali za pustolovine Toma Sawyera i Huckleberryja Finna. Tko je on?
 - Lewis Caroll
 - Mark Twain
 - Felix Salten
 - Astrid Lindgren
- Za Grgu Čvarka i njegove nepodobštine odgovoran je...
 - Zvonimir Balog
 - Zlatko Krilić
 - Mato Lovrak
 - Ratko Zvrko

Nacionalno spomen-mjesto Novi Zrin

Na tromeđi Kerestura, Belezne i Tiloša, u šumi u blizini rijeke Mure i potoka Visszafolyó nalazi se mjesto Novog Zrina, nekadašnje utvrde Nikole Zrinskog. Lokalitet nekadašnje utvrde postao je nacionalnim spomen-mjestom koje je posvećeno 18. ožujka. U svečanom činu sudjelovali su mađarski politički dužnosnici, državni tajnik Ministarstva obrane Szilárd Németh, povjerenik premijera i parlamentarni zastupnik Péter Cseresnyés, parlamentarni zastupnik László Szászfalvi, general bojnik Nacionalnog sveučilišta javne službe dr. József Padányi, predstavnici Zalske i Šomođske županije i načelnici okolnih mjesta.

Nakon proslave 400. obljetnice njegova rođenja 2021. godina protekla je u znaku Nikole Zrinskog. Tada je donesena i odluka o proglašenju lokaliteta nekadašnje utvrde Novi Zrin nacionalnim spomen-mjestom, gdje je postavljen spomenik s natpisom koji svjedoči o tom događaju. Spomenik je postavio Ured za zaštitu nacionalne baštine, a djelo je Attila Zsigmonda. Arheološka su istraživanja na tom mjestu uz podršku mjesnih samouprava, Uprave muzeja Zalske i Šomođske županije, Nacionalnog sveučilišta javne službe te Instituta i muzeja za vojnu povijest Ministarstva obrane započela 2005. godine. Na promidžbi lokaliteta i nastavku istraživanja radile su mnoge institucije i pojedinci. Načelnica Tiloša Zita Kelei posebno se zahvalila entuzijastima koji su neumorno tražili dokaze o postojanju utvrde, među kojima su bili pokojni profesor povijesti i ravnatelj muzeja Šomođske županije dr. Ferenc Cseke, ravnatelj Muzeja zalske županije dr. László Vándor, profesor i generalni bojnik, istraživač Zrinskih dr. József Padányi te bivša načelnica Tiloša Marija Kunoš. Načelnica je dodala kako titula obvezuje samouprave na unapređenje nacionalnog spomen-mjesta, kako bi se ono dodatno promoviralo i izraslo u povijesno-turističku atrakciju. Državni tajnik Ministarstva obrane Szilárd Németh u svom svečanom govoru posebno

Svečani govor državnog tajnika Ministarstva obrane Szilárda Németha

U otkrivanju spomenika sudjelovala je i povijesna postrojba Udruge „Novi Zrin“

je istaknuo odlike pjesnika, političara i vojskovođe Nikole Zrinskog. Naglasio je kako je Nikola Zrinski simbol domoljublja, nesebične ljubavi prema domovini i vrijednosti u kojima osobni interesi podliježu višim ciljevima. Bio je mađarski domoljub koji je ujedno bio ponosan na svoje hrvatsko podrijetlo. Njegov najvažniji cilj bio je oslobodjenje zemlje od neprijatelja i njezino ujedinjenje. Utvrdu Novi Zrin dao je sagraditi na svom posjedu, vlastitim sredstvima kako bi postala simbolom borbe protiv Osmanlija. Pomoću nje htio je obraniti Međimurje, Slavoniju i Štajersku. Utvrda je stajala svega tri godine, ali je posebno važna za mađarsku povijest, naime, to je jedina utvrda Nikole Zrinskog na prostoru Mađarske. Na svečanosti su sudjelovali i članovi povijesne postrojbe Udruge „Zrinski kadeti“ iz Kerestura.

Beta

Keresturske učenice na natjecanju „Hungarikum“

Učenice keresturske Osnovne škole „Nikola Zrinski“ već drugi put sudjelovale su na natjecanju „Hungarikum“ koje s ciljem predstavljanja i promoviranja mađarskih nacionalnih vrijednosti organiziraju Otvoreno pučko učilište Lakitelek, Mađarski parlament i Odbor „Hungarikum“. Učenici su se na natjecanje mogli prijaviti u dvije kategorije, kategoriju 7. i 8. razreda osnovne škole i 9. i 10. razreda srednje škole. Za prvi krug natjecanja prijavilo se 232 ekipa od kojih su izabrane najbolje za drugi krug. Učenice keresturske škole Blanka Kertész, Virág Kelei i Anna Virovecz uspjele su ući u drugi krug natjecanja gdje su postigle 10. mjesto. Učenice je pripremila tajnica škole Kitti Somogyi.

Beta

Na natjecanju u Lakiteleku

Udruga baranjskih Hrvata **od 25. do 31. srpnja u Vlačićima** organizira omladinski kamp za djecu i unuke (srednjoškolce) članova udruge.

Cijena: 1200 kuna. Prijave se očekuju do 30. travnja, a nakon toga ako ima mjesta mogu se prijaviti i drugi zainteresirani na telefonski broj +36 20 398 0514 kod Marijane Balatinac.

Kamp financijski podupire:

NTAB-KP-1-2022/1-000067

Udruga baranjskih Hrvata između **7. i 10. rujna 2022.** godine organizira hodočašće u Mariju Bistricu i Svetište Majke Božje Trsatske. Prvi dan hodočasnici će posjetiti Mariju Bistricu. Na Malu Gospu hodočasnici će sudjelovati na svetoj misi i križnom putu na Trsatu, te će pogledati tvrđavu i samostan. Treći dan predviđen je izlet u Pulu i na Brijune, a u povratku posjet Crikvenici. Smještaj je u Selcu. Cijena: 190 eura + ulaznice. Prijave se očekuju na telefonski broj + 36 20 398 0514 ili na adresu elektroničke pošte baranyaihorvatok@gmail.com. Hodočašće se ostvaruje uz novčanu potporu Ureda predsjednika Vlade i Fonda „Gábor Bethlen“.

(NKUL-KP-1-2022/2-000087)

PEČUH

Dana 18. ožujka generalni konzul Drago Horvat sastao se s gradonačelnikom Pečuha Attilom Péterffyjem. Tema sastanka bila je usuglašavanje programa i aktualnih događanja u gradu Pečuhu kao i priprema za obilježavanje 30. obljetnice mađarskog priznanja Republike Hrvatske koje će se tijekom svibnja održati Pečuhu.

SALANTA

Dana 6. ožujka u organizaciji Hrvatske samouprave Salante grupa Salancana otputovala je u Budimpeštu. Posjetili su izložbu o hrvatsko-mađarskoj prošlosti pod naslovom „Ars et virtus“ u Mađarskom nacionalnom muzeju, a u kasnim poslijepodnevima sudjelovali su na hrvatskoj svetoj misi u crkvi Rana sv. Franje u Budimu.

ŠIKLOŠ

U šikloškoj Osnovnoj školi „Dorottya Kanizsai“ započela su zanimanja u okviru „Hrvatskog kutka“. Cilj je pridobiti povjerenje roditelja, kroz igru zavoljeti hrvatski jezik, glazbu i ples. Za sada mala grupica zainteresiranih marljivo radi s odgajateljicom Noemi Szilágyi svakog utorka od 16. 15 do 17. 00 sati. Zanimanja pohađaju djeca u dobi od 6-7 godina. Program se odvija uz potporu Hrvatske samouprave Šikloša, koja najavljuje kako je – ako za to postoji interes roditelja – od 2022./ 2023. godine spremna pokrenuti dvije skupine za djecu od 4-5 godina i 6-7 godina.

GLAVNI POKROVITELJ PRIJEDBE: CSABA NAGY, PARLAMENTARNI ZASTUPNIK
POKROVITELJ: GÁBOR RIEGL, GRADONAČELNIK

ULAZ JE SLOBODAN

45 ŠIKLOŠ

ŠIKLOŠ 31.3.- 2. 4. OBLJETNICA GRADA ŠIKLOŠA DAN GRADA

Šikloš (Mária utca) 31. 3. - 2. 4.

31.3. ČETVRTAK	2.4. SUBOTA
<p>SAJAM OBRTNIKA, GASTRO ŠETNICA</p> <p>18:00 - SLUŽBENO OTVORENJE</p> <p>18:30 - MJESOVITI PIEVAČKI ZBOR GRADA ŠIKLOŠA „TENKES“</p> <p>19:00 - NIHL CHPS</p> <p>20:30 - HOOLLIGANS</p>	<p>SAJAM OBRTNIKA, GASTRO ŠETNICA</p> <p>9:00 - BUĐENJE IZ OMLADINSKI PUHACKI ORKESTAR GRADA ŠIKLOŠA</p> <p>11:00 - BOLHAZSÁK ZENEKAR - PROGRAM ZA DJECU</p> <p>13:00 - PLESNI ANSAMBL „KIMERIC“</p> <p>13:30 - MIMOHOD MOTORISTA</p> <p>14:45 - GUDAČKI ORKESTAR „DOLCE“</p> <p>15:30 - BUDAPEST GYPSY SYMPHONY ORCHESTRA</p> <p>16:45 - OMLADINSKI PUHACKI ORKESTAR GRADA ŠIKLOŠA</p> <p>17:30 - MUSICAL - KONTOR TAMÁS, CSÉNDERI ATTILA, VERMES Tímea, RÓZSA BERNADETT</p> <p>19:15 - SZABÓ CSALÁD KONCERT</p> <p>20:00 - SVEČANOST PRIMANJA NOVIH ČLANOVA U VINSKI VITEŠKI RED</p> <p>20:30 - ZVJEZDE IZ GRUPE „NEUTON FAMILIA“</p>

1.4. PETAK

SAJAM OBRTNIKA, GASTRO ŠETNICA

16:00 - GARDEN

17:00 - HARKÁNYI BIG BAND

17:30 - SVEČANI PROGRAM POVODOM 45. OBLJETNICE GRADA ŠIKLOŠA

18:00 - TAMBURAŠKI SASTAV GAZDE

19:30 - FERENC NEM MINDÉY

20:30 - BAGOSSY BROTHERS COMPANY

22:15 - ZABALA, SVIJA GRUPA „TORNÁCS“

SLIJEDENI NAS: @SIKLOSGYAROS

Organizator zadržava pravo na izmjenu programa.

KLAPA Dičaki

prezentira
CD

Druga klapska veza Gradišće-Hrvatska DUHOVNE JAČKE

u Kisečkoj katedrali Srca Jezuševoga

besplatan ulaz
Poziva Vas srdačno Hrvatska samouprava Kisega

Macicna nedilja
10.04.2022
17:00 Uhr

SZAVAZÓLAP | GLASAČKI LISTIĆ

Országgyűlési képviselők választása

Izbor parlamentarnih zastupnika

2022. április 3. | 3. travnja 2022.

**SZAVAZZON A
HORVÁT LISTÁRA!**

**GLASUJTE NA
HRVATSKU LISTU!**

**HORVÁT NEMZETISÉGI LISTA
LISTA HRVATSKE NACIONALNE MANJINE**

Érvényesen szavazni csak egy listára lehet!

Glasački je listić važeći ako ste odabrali samo jednu od lista!

OHÖ – HDS

ORSZÁGOS HORVÁT ÖNKORMÁNYZAT – HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA

SZOLGA JÓZSEF – JOZO SOLGA

GUGÁN JÁNOS – IVAN GUGAN

OSZTROGONÁCZ JÓZSEF – JOSO OSTROGONAC

HERGOVICH VINCE – VINKO HERGOVIĆ

DR. SOKCSEVITS DÉNES – DR. ĐINKO ŠOKČEVIĆ

Érvényesen szavazni a lista neve feletti körbe tollal írt, egymást metsző vonallal lehet, például: vagy

Glasački je listić pravilno ispunjen ako je kružić iznad naziva liste prekrižen kemijskom olovkom. Primjer: ili